

میانه‌روی و اعتدال بهترین رهنمود عقل است

یک استاد جامعه‌شناسی با اشاره به اینکه عقل جمعی خود بزرگ بینی و خود کوچک بینی را از بین می‌برد گفت: اصل طلایی میانه روی در اخلاق مهمترین راهنمای عقل است که بر سر راه انسان است...

یک استاد جامعه‌شناسی با اشاره به اینکه عقل جمعی خود بزرگ بینی و خود کوچک بینی را از بین می‌برد گفت: اصل طلایی میانه روی در اخلاق مهمترین راهنمای عقل است که بر سر راه انسان است. حجت الاسلام سید محمد ثقفی در مورد اینکه عقل و خرد در زندگی فردی و جمعی انسان چه جایگاهی دارد و اینکه در اندیشه دینی از عقل به عنوان #171;رسول درون” یاد شده چه معنایی دارد به خبرنگار مهر گفت: از میان موجودات زنده انسان تنها موجودی است که عقل به او داده شده است. ظهور عقل هم پس از گذشت دوران کودکی به عنوان راهنمای زندگی برای آدمی سرنوشت ساز است. عقل یک چراغ است که دو بعد را روشن می‌کند. عقل نظری که نظم جهان و هدفمندی آن را نشان می‌دهد اینکه هر چیزی در جای خودش قرار گرفته است و انسان هم به عنوان جزیی از جهان آفرینش هدفمند است از نظر عقل عملی که حکمت است یک توازن و تعادل و حد وسط مطرح است. اصل طلایی میانه روی در اخلاق مهمترین راهنمای عقل است که بر سر راه انسان است.

وی افزود: خداوند این حکمت را به لقمان داد و از طریق لقمان به سقراط رسید و از طریق سقراط به افلاطون و به فلسفه یونانی ادامه یافت و در کتاب آسمانی روی حکمت لقمان هم در قرآن و هم در تورات تأکید شده است. اینکه در اسلام از عقل به عنوان رسول باطن یاد شده این است که انسان باید دلیل پذیر باشد یعنی هر کاری همراه خود یک برهانی داشته باشد که عقل را قانع کند این یعنی دلیل پذیری. عقل همان نیروی و راهنمای درونی است که پیامبر باطن است و پیامبران به عنوان راهنمایان اخلاقی زندگی مطرح هستند که با آن رسول درونی یعنی عقل هماهنگی دارد. در اصول کافی در باب العقل امام موسی کاظم(ع) بر این مسئله تأکید کرده اند.

این محقق و پژوهشگر مسائل فرهنگی تصریح کرد: یک وقت عقل برای سود و زبان فردی به کار می‌رود آن هم برای تکامل و ترقی فرد است که به آن خودسازی می‌گوییم از نظر عقل جمعی هم آن سنجش توازن و تعادل در اجتماع را می‌گویند. جامعه از حالت تندروی و افراط پیروی نکند و بر میانه روی و اعتدال تکیه کند. عقلای عالم از طریق مشورت، همکاری، احترام متقابل به اندیشه یکدیگر بر سر یک موضوع توافق کنند و آن می‌تواند جامعه را به کمال برساند و صلح و امنیت را برای همه برقرار کند. اگر این توافق به عمل نیاید مخالفت پیش می‌آید و نتیجه مخالفت هرج و مرج می‌شود.

استاد جامعه‌شناسی دانشگاه آزاد اظهار داشت: در نظام سیاسی هم دموکراسی عقل جمعی است که برای تصویب قانون، نصف بعلاوه یک را معیار قرار می‌دهند. عقل جمعی خود بزرگ بینی و خود کوچک بینی را از بین می‌برد.

این محقق و پژوهشگر حوزه جامعه‌شناسی در مورد راهکار ارتقای عقلانیت در جامعه هم عنوان کرد: عقلانیت برای جامعه یکی از طریق تمرین‌های اجتماعی متوالی بدست می‌آید آزمون و خطاها را انجام دادن آدمی را پخته می‌کند. دوم مطالعه رمز موفقیت ملل دیگر است؛ بهترین‌های ملل دیگر را گرفتن. سوم راهنمایی آدمهای باتجربه را مد نظر قرار دادن. اینکه پیر خردمند مو سفید در خشت خام آن بیند که جوان در آینه نبیند. رجال با تجربه که سرمایه‌های اجتماعی هستند باید نتیجه تجربیات خود را برای جامعه عرضه کنند و آن از طریق آزادی احزاب و بیان خاطرات تجربه آمیز سیاسی رجال خیر اندیش به انتقال عقلانیت به جامعه بپردازند.